

(2) המחאת דואר — כבנקו, כמשמעותו בפרק מ' לפקודה האמורה.

(ב) סעיף קטן (א) (2) ייכנס לתקפו עם פרסום ההודעה האמורה בסעיף 22 (ב).

תקנות
וביצוע

20. (א) שר התחבורה ממונה על ביצוע חוק זה, והוא רשאי להתקין תקנות בכל דבר הנוגע לביצועו, לרבות תקנות בדבר הנהלת חשבון חסכון בידי קטן ובידי נאמן; בדבר הגבלת סכום הפקדון בחשבון חסכון שעליו תשולם ריבית; בדבר מינוי מורשה לבעל חשבון; בדבר עסקאות בחשבוננו של נפטר, או של אדם שנפסל, כשמטרת העסקאות היא תשלום הוצאות דחופות או קיום הרשאת הנפטר לשותף בחשבון; ובדבר קביעת אגרות על שירותי בנק הדואר.

(ב) שר התחבורה רשאי להעביר את סמכויותיו לאחר, חוץ מן הסמכות למינויים ולהתקנת תקנות.

ביטוי

21. פקודת בנק החסכונות של בתי הדואר של פלשתינה (א"י), 1941 — בטלה.

תיקון פקודת
בתי הדואר

22. (א) פקודת בתי הדואר תתוקן כך:

(1) סעיפים 20 עד 23 ו-90 עד 93 — בטלים;

(2) בסעיף 102 יימחקו המלים „המחאת כסף“.

(ב) תקפו של סעיף זה הוא מהיום שבו תפורסם ברשומות הודעה לפי סעיף 17 על הפעלת השירות הנוכח בסעיף 2 (ב) (3).

דב יוסף
שר התחבורה

דוד בן-גוריון
ראש הממשלה

חיים ווייצמן
נשיא המדינה

מספר 57

חוק הפיקוח על עסקי ביטוח, תשי"א — 1951 *

פירושים

1. בחוק זה —

„עסק“ פירושו — עסק מכוח עצמו, שלא כסוכן, כמורשה או כמתווך בלבד;
„עסקי ביטוח“ — למעט עסקי ביטוח של אגודה שיתופית שאינם אלא לשם ביטוח הדדי של חבריה, או של נכס מנכסיהם, למקרי מוות או תאונה או למקרי נזק או אבדן באש, במוות, במחלה, או מכל סיבה אחרת;
„מבטח“ פירושו — אדם העוסק בעסקי ביטוח בישראל;
„מועצה“ פירושו — מועצת הכיטוח שנתמנה לפי סעיף 6;
„מבקח“ פירושו — המפקח על הביטוח שנתמנה לפי סעיף 5;
„ענף“, „בביטוח“, פירושו — סוג או סוגים של עסקי ביטוח ששר האוצר הגדירם, בצו שפורסם ברשומות, כענף לצורך חוק זה.

2. לא יעסק אדם בעסקי ביטוח בישראל אלא בשני אלה:

- (1) יש בידו רשיון לפי סעיף 3 והוא ממלא אחרי כל התנאים הקבועים ברשיון;
- (2) מופקד פקדון לפי סעיף 4.

הגבלות על
התעסקות
בביטוח

¹ ע"ר מיום 18.12.41 חוס' 1, עמ' 125.

* נתקבל בבכנסת ביום ט"ז בסיון תשי"א (20 ביוני 1951); הצעת החוק ודברי הסבר נתפרסמו בהצעות חוק 65 מיום כ"ח בשבט תשי"א (1.2.51), עמ' 106.

3. (א) שר האוצר, או מי שנתמנה על ידיו, רשאי —

- (1) ליתן רשיון או לסרב ;
  - (2) לקבוע ברשיון תנאים ולשנות תנאים שקבע בו ;
  - (3) להגביל את תקופת תקפו של רשיון ;
  - (4) לבטל רשיון, בהמלצת המועצה, אם דרך כלל ואם לענף מסויים של ביטוח.
- (ב) רשיון לפי סעיף זה יכול להיות כללי או מסוייג לפי ענפי ביטוח.

4. (א) הפקדון שמדובר בו בסעיף 2 (2) יופקד בידי החשב הכללי בסכום שיקבע שר האוצר, בצו שפורסם ברשומות, לכל ענף ביטוח, אם במזומנים ואם בניירות ערך שאושרו לכך על ידי שר האוצר. הפקדון יישאר מופקד בידי החשב הכללי עד שהמפקח ייווכח לדעת כי המפקיד חדל מלעסוק באותו ענף ביטוח שבעדו הופקד הפקדון וכי שוב אין לו שום התחייבויות באותו ענף.

- (ב) (1) היה הפקדון בניירות ערך, ישלם החשב הכללי את הפירות למפקיד.
- (2) היה הפקדון במזומנים, ישלם החשב הכללי ריבית למפקיד, בשיעור ובמועדים שיקבע שר האוצר, אם דרך כלל ואם למפקיד מסויים או לסוג מסויים של מפקידים.

(ג) שר האוצר רשאי לפטור מבטח מהפקדת פקדון, כולו או מקצתו, אם דרך כלל ואם לענף ביטוח מסויים.

5. שר האוצר ימנה אדם להיות המפקח על הביטוח. הודעה על המינוי תפורסם ברשומות. מפקח על ביטוח

6. (א) שר האוצר ימנה מועצה שתיקרא „מועצת הביטוח“, שתייעץ אותו בעניני ביטוח. במועצה יהיו מיוצגים חוגי מבטחים ומבוטחים. מועצת הביטוח

- (ב) הודעה על מינוי המועצה תפורסם ברשומות.
- (ג) המועצה תקבע בעצמה את סדרי ישיבותיה ועבודתה.
- (ד) אין לפרסם מדיוניה של המועצה או כל חומר שנמסר לאחד מחבריה בנכות חברותו במועצה, ואין למסור הודעות או הצהרות על נושאים אלה, בלי אישורו של המפקח.

7. (א) מי שהיה מבטח ורשיונו בוטל לפי סעיף 3 (א) (4), וכן מי שעסק בענף ביטוח בישראל מכוח סעיף 16 והודע לו על סירוב לתת לו רשיון, חייב לחסל את עסקי הביטוח שלו בישראל או את עסקיו באותו ענף שהרשיון עליו בוטל או סורב. החיסול ייעשה, בהשגחת המפקח ובהתאם להוראותיו, על ידי העברת ההתחייבויות, הנובעות מהעסקים האמורים, לידי מבטח בעל רשיון, או בדרך אחרת שיש בה כדי להבטיח, עד כמה שאפשר, את עניני המבוטחים. חיסול עסקיו של מבטח בלתי מורשה

(ב) לא חיסל אדם את עסקיו כאמור בסעיף קטן (א), רשאי בית משפט מחוזי בעל שיפוט מקומי, לבקשת היועץ המשפטי לממשלת ישראל או באיכותו —

- (1) למנות מקבל נכסים על רכושו של אותו אדם, כולו או מקצתו, וליתן צו אחר לפי תקנה 297 לתקנות הפרוצדורה האזרחית, 1938¹, ביחס לאותו אדם או רכוש ; וגם —
- (2) לצוות על פירוק, אם היה אותו אדם חברה או שותפות.

¹ ע"ר מס' 755 מיום 31.8.38, תוס' 2, עמ' 95.

(ג) מקבל נכסים שנתמנה כאמור יהיה מוסמך לחסל את העסקים שמדובר בהם בסעיף קטן (ב), בהשגחת בית המשפט ובהתאם להוראותיו.

(ד) הוראות חלק ו' מפקודת החברות¹ או חלק ה' מפקודת השותפויות² יחולו על הליכים לפי סעיף קטן (ב) (2), בשינויים המחוייבים על פי הענין.

(ה) היה האדם שמדובר בו בסעיף קטן (ב) אגודה שיתופית, רשאי רושם האגודות השיתופיות — מבלי לגרוע מסמכות בית המשפט לפי פסקה (1) מאותו סעיף קטן — לצוות על פירוק האגודה. דינו של צו כזה כדין צו פירוק שניתן לפי סעיף 47 לפקודת האגודות השיתופיות³.

8. (א) כל מבטח חייב להגיש למפקח —

(1) תוך שלושים יום מיום תחילת תקפו של חוק זה — ואם לא היה עוסק אותו יום בעסקי ביטוח, תוך שלושים יום מיום שקיבל רשיון לפי סעיף 3 — העתקים מתעריפי הביטוח ומתנאי הביטוח שלו הנוהגים בישראל וכן תפסים מכל דברי הדפוס שהוציא או הפיץ בישראל, ואם המבטח הוא חברה או חברה נכרית (כמשמעותן בפקודת החברות) או אגודה שיתופית — גם העתקים מאושרים מתזכיר ההתאגדות, מתקנות ההתאגדות, מהפרוספקט או מההודעה במקום הפרוספקט, או מכל מסמך המכונן את החברה הנכרית או המגדיר את כינונה, או מתקנות האגודה, הכל לפי הענין ;

(2) תוך שלושים יום מיום שחל שינוי באחד הענינים האמורים בפסקה (1) — הודעה המפרטת את טיבו של השינוי ;

(3) לא יאוחר מאחד באוקטובר בכל שנה — מאזן שנתי וחשבון ריווח והפסד, כשהם מאושרים בידי מבקר חשבונות מוסמך, ואם המבטח הוא חברה נכרית כמשמעותה בפקודת החברות) גם חשבון ריווח והפסד של עסקיו בישראל, כשהוא מאושר כאמור.

(ב) המפקח רשאי, באישור שר האוצר, לקבוע, אם דרך כלל ואם למקרה מסויים או לסוג מסויים של מקרים —

(1) את צורת המאזן השנתי וחשבונות הריווח וההפסד שמבטח חייב להגישם לפי סעיף קטן (א) (3) ;

(2) את דרכי חישוב קרנות הביטוח לצרכי מאזן וחשבונות ריווח והפסד כאמור ;

(3) את דרכי הערכת רכושו של המבטח לצרכי מאזן כאמור.

(ג) כל אדם זכאי לעיין בכל מאזן שנתי או חשבון ריווח והפסד שהוגש למפקח לפי סעיף זה ולהכין לו העתק או תקציר ממנו, לאחר ששילם אגרה בשיעור שקבע שר האוצר בצו שפורסם ברשומות.

9. כל מבטח חייב —

(1) לפרסם עד אחד בדצמבר בכל שנה בשני עתונים יומיים לפחות היוצאים לאור בישראל את המאזן השנתי וחשבונות הריווח וההפסד שהוגשו לאחרונה למפקח לפי סעיף 8 (א) (3), כשהם מאושרים בידי מבקר חשבונות מוסמך ;

¹ חוקי א"י, כרד א', פרק כ"ב, עמ' 155.
² חוקי א"י, כרד ב', פרק ק"ג, עמ' 1020.
³ חוקי א"י, כרד א', פרק כ"ד, עמ' 336.

(2) לדאוג לכך שהמאזן השנתי וחשבונות הריווח וההפסד שהוגשו לאחרונה כאמור, כשהם מאושרים בידי מבקר חשבונות מוסמך, יוצגו תמיד במקום בולט במשרדו הראשי ובכל סניף מסניפיו בישראל.

10. (א) המפקח רשאי לדרוש מאת כל מבטח להגיש לו דינים וחשבונות סטטיסטיים בכל הנוגע לעסקי הביטוח שלו, בצורה ובאופן שיקבע המפקח.

מסירת ידיעות והגשת מסמכים למפקח

(ב) המפקח רשאי לדרוש מאת כל מבטח —

(1) למסור לו כל ידיעה על עסקי ביטוח שברשותו ;

(2) להראות או להגיש, לו או לנציגו, כל פנקס, חשבון, הסכם, תעודה או מסמך אחר שבידו הנוגעים לעסקי ביטוח.

(ג) המפקח רשאי לדרוש כי הידיעות או המסמכים לפי סעיף קטן (א) או (ב) יימסרו או יוגשו לעתים מזומנות.

(ד) דרישה לפי סעיף זה תישלח בהודעה בכתב שתפרט את הידיעות או המסמכים הנדרשים ותקבע מועד מספיק למסירתן או להגשתם.

(ה) המפקח לא יגלה ידיעה שנמסרה לו ולא יראה מסמך שהוגש לו לפי סעיף קטן (ב) אלא במידה שיראה צורך בכך לשם ביצוע הוראותיו של חוק זה או לצרכי תביעה פלילית לפי חוק זה.

11. המפקח רשאי לראות דינים וחשבונות אינדיבידואליים ושאר מסמכים ולקבל ידיעות אחרות שנערכו או שהוגשו בקשר לכל סטטיסטיקה שנאספה לצרכי פקודת הסטטיסטיקה, 1947¹, כאילו היה אדם המועסק לצרכי אותה פקודה.

קבלת ידיעות וכו' מהסטטיסטיקן הממשלתי

12. המפקח רשאי להאריך כל מועד שנקבע בחוק זה או על פיו, אם דרך כלל ואם למקרה מסויים או לסוג מסויים של מקרים, בין לפני שתם המועד ובין לאחר מכן.

הארכת מועדים

13. (א) בעל רשיון לפי סעיף 3 ישלם אגרות אלה :

אגרות

(1) אגרה בעד מתן הרשיון ;

(2) אגרה שנתית בעד כל ענף ביטוח שבו הוא עוסק אותה שנה.

(ב) שיעורי האגרות יקבע שר האוצר בצו שפורסם ברשומות.

14. (א) היה שר האוצר סבור כי תושב חוץ מסויים ראוי — בשים לב למעמדו ולהיקפם הבינלאומי של עסקי הביטוח שלו — לעסוק בעסקי ביטוח בישראל וכי התעסקותו זו עשויה להיות לתועלת לכלכלה הישראלית, רשאי הוא, לאחר התייעצות עם ועדת הכלכלה של הכנסת, לפטור אותו תושב חוץ מהוראות חוק זה, כולן או מקצתן, אם דרך כלל ואם לענף ביטוח מסויים.

פטור

(ב) פטר שר האוצר תושב חוץ מהוראות חוק זה, כולן או מקצתן, רשאי הוא להורות כי —

(1) שום אדם לא ישמש בעניני ביטוח, סוכן או מורשה של אותו תושב חוץ אלא על פי רשיון מאת שר האוצר או ממי שנתמנה על ידיו ;

(2) הסעיפים 2 (2), 4, 8, 10, 13 ו-16, כולם או מקצתם, יחולו על אדם המשמש כאמור, כאילו היה מבטח.

(ג) הוראות סעיף 3 יחולו על רשיון לפי סעיף קטן (ב) (1).

¹ ע"ר מס' 1604 מיום 16.8.47, תוס' 1, עמ' 144.

- (1) שעבר על האמור בסעיף 2 ;
- (2) שלא מילא אחרי האמור בסעיף 7 או אחרי הוראה שהורה המפקח לפי אותו סעיף ;
- (3) שלא מילא אחרי הוראה שהורה שר האוצר לפי סעיף 14 (ב) ;
- (4) שמסר ביודעין הודעה בלתי נכונה במסמך שהגיש לצורך חוק זה, או שהשיב ביודעין תשובה בלתי נכונה בקשר לידיעה שנדרשה ממנו בהתאם לחוק זה,

דינו — מאסר עד שנה אחת או קנס עד אלף לירות או שני הענשים כאחד.

(ב) אדם —

- (1) שלא מילא אחרי האמור בסעיף 8 או בסעיף 9 ;
  - (2) שלא מילא אחרי דרישה שנשלחה אליו לפי סעיף 10.
- דינו — מאסר עד ששה חדשים או קנס עד חמש מאות לירות או שני הענשים כאחד.
- (ג) חבר בני אדם שנאשם בעבירה לפי סעיף זה, ייאשם בה גם כל אדם שהיה בשעת העבירה ראש החבר, מזכירו, נאמנו, מנהלו, מנהל עסקיו או חשבו הראשי או היחיד, אלא אם הוכיח אותו אדם שהעבירה נעברה בלי ידיעתו או שנקט כל האמצעים המתאימים למניעתה.

16. אדם שעסק בענף ביטוח בישראל ערב יום תחילת תקפו של חוק זה ושיבקש רשיון על אותו ענף תוך שלושים יום מאותו יום — רשאי להמשיך ולעסוק באותו ענף ללא רשיון עד שיינתן לו הרשיון או עד שיודע לו על סירוב לתת לו רשיון.

המשכת עסקי
ביטוח של
מבטחים קיימים

ביטול והוראות
מעבר

17. (א) בטלים :

- (1) הסעיפים 100 ו-101 והתוספת החמשית לפקודת החברות ;
  - (2) סעיף 60 לפקודת האגודות השיתופיות.
- (ב) צו שניתן לפי סעיף 101 לפקודת החברות, ושעמד בתקפו ערב יום תחילת תקפו של חוק זה, יוסיף לעמוד בתקפו כאילו ניתן על ידי שר האוצר לפי חוק זה.
- (ג) פקדון שהופקד לענף ביטוח לפי סעיף 101 לפקודת החברות יישאר מופקד בידי החשב הכללי, אף אם מפקידו חדל מלעסוק באותו ענף לפני יום תחילת תקפו של חוק זה, עד שהמפקח ייווכח לדעת כי שוב אין למפקיד שום התחייבות באותו ענף.

18. שר האוצר ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל ענין הנוגע לביצועו.

פנחס לבון
שר החקלאות
ממלא מקום שר האוצר

דוד בן-גוריון
ראש הממשלה

חיים ווייצמן
נשיא המדינה